

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

Вступ у фармацію

(назва навчальної дисципліни)

Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації

РОБОЧА ПРОГРАМА навчальної дисципліни

підготовки _____ другий (магістерський) рівень _____

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань _____ 22 Охорона здоров'я _____

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності _____ 226 Фармація _____

(код і найменування спеціальності)

освітньої програми _____

(найменування освітньої програми)

спеціалізації (й) _____ загальна(аптечна) фармація _____

(найменування спеціалізації, за наявності)

2016 рік
рік створення

Робоча програма навчальної дисципліни Вступ у фармацію «Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації» спеціальності 226 «Фармація» для студентів 1 курсу.

Розробники: д.фарм.н., проф.каф.ОЕФ Немченко А.С.,
к.фарм.н., доц. каф. ОЕФ Калайчева С.Г.,
к.фарм.н., доц. каф. ОЕФ Назаркіна В.М.,
к.фарм.н., доц. каф. ОЕФ Чернуха В.М.,
к.фарм.н., доц. каф. ОЕФ Юрченко Г.М.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри організації та економіки фармації

Протокол від «2»вересня 2016 року № 2

Зав. кафедри _____ проф. А.С. Немченко
(підпис)

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з економіко-управлінських дисциплін

Протокол від «6»вересня 2016 року № 1

Голова профільної комісії _____ проф. А.С. Немченко
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Вступ у фармацію. Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації» належить до обов'язкових дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки фахівців спеціальності «Фармація». Програма дисципліни «Вступ у фармацію. Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації» складена відповідно стандарту вищої освіти України для спеціальності «Фармація».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є організація роботи аптеки як закладу охорони здоров'я та торгівлі, процес фармацевтичного забезпечення населення та лікувально-профілактичних закладів.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Вступ у фармацію. Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації» базується на вивченні студентами історії медицини та фармації, закладає основи вивчення наступних дисциплін: організація та економіка фармації, аптечна технологія ліків, стандартизація лікарських засобів, медичне та фармацевтичне товарознавство, що передбачає інтеграцію викладання з вище зазначеними дисциплінами на формування умінь застосувати знання в процесі подальшого навчання і у професійній діяльності.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин 1,0 кредити ЄКТС.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ у фармацію. Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації» є формування у студентів теоретичних основ, також формування важливих професійних навичок щодо організації забезпечення лікарськими засобами населення, знання основ належної аптечної практики.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Вступ у фармацію. Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації» є ознайомлення студентів з організацією роботи аптеки, завданнями та функціями аптеки, її організаційною структурою, загальними принципами забезпечення лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту населення й лікувально-профілактичних закладів.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Вступ у фармацію. Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

–*інтегральна:*

формувати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і двозначно доносити свої висновки та знання до фахової та не фахової аудиторії.

– *загальні:*

Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

–*спеціальні (фахові, предметні):*

Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення відповідно до правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

знати:

1. Знати основні принципи фармацевтичного забезпечення населення.
2. Знати основні завдання, функції та організаційну структуру аптек.
3. Знати організацію та забезпечення санітарного режиму в аптеці.
4. Знати структуру та джерела фармацевтичної інформації.

вміти:

1. Тракувати основні принципи санітарно-просвітницької роботи.
2. Порівняти види і форми рецептурних бланків та пояснювати основні реквізити.
3. Практикувати основні принципи рецептурного та без рецептурного відпуску лікарських засобів.
4. Пояснювати основні принципи організації зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту.
5. Пояснювати порядок організації внутрішнього аптечного контролю якості екстемпоральних ліків.
6. Класифікувати комп'ютерні програми, що використовуються в роботі аптеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	сем	пз	лаб	с.р.		л	сем.	пз	лаб	с. р.
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення. Організація роботи аптеки як закладу охорони здоров'я												
Тема 1. Аптека як заклад охорони здоров'я	4	1		1		2						
Тема 2. Основи організації фармацевтичної інформації. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів.	2			1		1						
Тема 3. Організація рецептурного відпуску лікарських засобів	4			2		2						
Тема 4. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	3			1		2						
Тема 5. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів	3			1		2						
Разом за змістовим модулем 1	16	1		6		9						
Змістовий модуль 2. Організація забезпечення лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту. Контроль якості лікарських засобів в аптечному закладі												
Тема 6. Організація роботи відділу запасів	4			2		2						
Тема 7. Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів	3			1		2						
Тема 8. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами	3			1		2						
Тема 9. Автоматизація роботи аптеки	3			1		2						
Разом за змістовим модулем 2	13			6		8						
Підсумковий модульний контроль	1			1								
Усього годин	30	1		12		17						

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення. Організація роботи аптеки, як закладах охорони здоров'я

Тема 1. Аптека як заклад охорони здоров'я

Основні завдання та функції аптеки, класифікація, організаційна структура, номенклатура посад персоналу аптеки, склад і призначення аптекних приміщень. Зовнішнє оформлення аптек.

Тема 2. Основи організації фармацевтичної інформації. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптекних закладів

Завдання та значення фармацевтичної інформації в організації ефективної фармацевтичної допомоги населенню України. Роль аптек в організації інформаційного обслуговування фахівців охорони здоров'я та населення. Значення, структура Державного реєстру лікарських засобів. Автоматизовані інформаційно-наукові системи в фармації. Сучасні форми інформаційного забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі. Вивчення санітарного стану аптеки (прибирання приміщень, миття аптекного посуду та ін.), санітарно-освітня робота серед населення, основні принципи ліцензування фармацевтичної діяльності.

Тема 3. Організація рецептурного відпуску лікарських засобів

Рецепт, функції рецепта, структура і види рецептів. Форми рецептурних бланків. Соціальне значення безоплатного та пільгового відпуску.

Тема 4. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу

Завдання та функції відділу, штат рецептурно-виробничого відділу. Функції провізора по прийому рецептів і відпуску ЛЗ індивідуального виготовлення. Обладнання та оснащення приміщень рецептурно-виробничого відділу.

Тема 5. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів

Безрецептурні та ОТС-препарати. Критерії віднесення до безрецептурних лікарських засобів. Відповідальне самолікування.

Змістовий модуль 2. Організація забезпечення лікарськими засобами та іншими товарами аптекного асортименту. Контроль якості лікарських засобів в аптекному закладі

Тема 6. Організація роботи відділу запасів

Завдання та функції відділу. Обладнання та оснащення приміщень відділу. Штат відділу запасів. Організація зберігання лікарських засобів та інших товарів аптекного асортименту

Тема 7. Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів

Порядок проведення внутрішньоаптекного контролю якості екстемпоральних ЛЗ. Організація вхідного контролю якості ГЛЗ та інших товарів аптекного асортименту.

Тема 8. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами

Завдання та функції відділу. Штатний персонал відділу. Функції провізора по прийому рецептів та відпуску ГЛЗ. Обладнання та оснащення приміщень відділу продажу ГЛЗ.

Тема 9. Автоматизація роботи аптеки

Завдання автоматизації роботи аптеки. Категорії комп'ютерних програм. Основні комп'ютерні програми. Мета і значення комп'ютеризації робочих місць персоналу аптеки.

Підсумковий модульний контроль

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основи організації фармацевтичного забезпечення населення та лікувально-профілактичних закладів . Аптека як заклад охорони здоров'я	1	-
Усього годин		1	-

Плани лекцій

Тема 1. Основи організації фармацевтичного забезпечення населення та лікувально-профілактичних закладів . Аптека як заклад охорони здоров'я

План:

1. Завдання і функції аптеки.
2. Класифікація аптек.
3. Ліцензійні умови діяльності аптекних закладів.
4. Організаційна структура и штат аптеки.
5. Приміщення аптеки. Оснащення та обладнання.

7. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Аптека як заклад охорони здоров'я.	1	
2	Фармацевтична інформація як складова науково-технічної інформації. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.	1	
3	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	1	
4	Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів	1	
5	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптекного асортименту	2	
6	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів	1	
7	Автоматизація роботи аптеки	1	
Усього годин		8	

Плани практичних занять

Тема 1. Аптека як заклад охорони здоров'я.

Ціль заняття: засвоїти основні принципи ліцензування, загальні принципи організації роботи аптекних закладів, вимоги до приміщень та персоналу аптеки, основи фармацевтичної інформації.

План:

- 1.1. Організаційна структура аптеки;
- 1.2. Номенклатура основні завдання та функції аптеки;
- 1.3. Посад персоналу аптеки;
- 1.4. Склад і призначення аптекних приміщень;
- 1.5. Зовнішнє оформлення аптек;
- 1.6. Вивчення санітарного стану аптеки (прибирання приміщень, миття аптекного посуду та ін.);
- 1.7. Санітарно-освітня робота серед населення;
- 1.8. Основні принципи ліцензування фармацевтичної діяльності.

Тема 2. Фармацевтична інформація як складова науково-технічної інформації. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці

Ціль заняття: знати значення фармацевтичної інформації в організації ефективної фармацевтичної допомоги населенню України.

План:

- 2.1. Завдання та значення фармацевтичної інформації в організації ефективної фармацевтичної допомоги населенню України. Роль аптек в організації інформаційного обслуговування фахівців охорони здоров'я та населення.
- 2.2. Значення, структура Державного реєстру лікарських засобів.
- 2.3. Автоматизовані інформаційно-наукові системи в фармації.
- 2.4. Сучасні форми інформаційного забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі.

Тема 3. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу

Ціль заняття: знати основні принципи організації роботи рецептурно-виробничого відділу.

План:

- 3.1 Завдання та функції відділу;
- 3.2 Штат рецептурно-виробничого відділу;
- 3.3 Функції провізора по прийому рецептів і відпуску ЛЗ індивідуального виготовлення;
- 3.4 Обладнання та оснащення приміщень рецептурно-виробничого відділу;
- 3.5 Рецепт, функції рецепта;
- 3.6 Структура і види рецептів;
- 3.7 Форми рецептурних бланків;
- 3.8 Соціальне значення безоплатного та пільгового відпуску.

Тема 4. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів

Ціль заняття: знати основні принципи організації роботи відділу безрецептурного відпуску ліків

План:

- 4.1. Безрецептурні та ОТС-препарати, характеристика;
- 4.2. Відповідальне самолікування.

Тема 5. Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів.

Контроль якості ліків та інших товарів аптечного асортименту

Ціль заняття: знати загальні принципи виготовлення ліків та порядок організації системи внутрішньоаптечного контролю якості ЛЗ.

План:

- 5.1 Порядок проведення внутрішньоаптечного контролю якості екстемпоральних ЛЗ;
- 5.2 Організація вхідного контролю якості ГЛЗ та інших товарів аптечного асортименту.

Тема 6. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів

Ціль заняття: знати основні принципи організації роботи відділу продажу ГЛЗ за рецептами лікарів.

План:

- 6.1. Завдання та функції відділу;
- 6.2. Штатний персонал відділу;
- 6.3. Функції провізора по прийому рецептів та відпуску ГЛЗ;
- 6.4. Обладнання та оснащення приміщень відділу продажу ГЛЗ.

Тема 7. Автоматизація роботи аптеки

Ціль заняття: вивчити завдання автоматизації аптечних установ; комп'ютеризація робочих місць персоналу аптеки.

План:

- 7.1 Завдання автоматизації роботи аптеки;
- 7.2 Категорії комп'ютерних програм;
- 7.3 Основні комп'ютерні програми;
- 7.4 Мета і значення комп'ютеризації робочих місць персоналу аптеки.

9. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аптека як заклад охорони здоров'я	2
2	Фармацевтична інформація як складова науково-технічної інформації. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.	1
3	Організація рецептурного відпуску лікарських засобів	2
4	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	2
5	Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів	2
6	Організація роботи відділу запасів	2
7	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптечного асортименту	2
8	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів	2
9	Автоматизація роботи аптеки	2
Усього годин		17

11. Завдання для самостійної роботи

Представлені у вигляді тестових завдань, таблиць та схеми для заповнення студентами і оформлені у вигляді практикуму для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Вступ у фармацію. Практичне заняття з організації та економіки фармації».

12. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

13. Методи, методики та технології навчання

У ході викладання дисципліни «Вступ у фармацію. Практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації» використовуються такі методи навчання:

пояснювально-ілюстративний (мультимедійні лекції з елементами дискусійного спілкування зі студентами), репродуктивний, дослідницький, частково-пошуковий (самостійна робота пошукового характеру).

словесні – розповідь, пояснення, бесіда; наочні – демонстрація фільмів, показ роботи аптек; практичні методи – індуктивні методи (узагальнення результатів спостережень).

14. Методи контролю

Поточний (усний, письмовий, тести) і підсумковий модульний контроль (письмовий: теоретичне питання, ситуаційні завдання, дидактичні тести).

15. Форма підсумкового контролю успішності навчання залік

16. Схема нарахування та розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота										Поточний контроль	ПМК	Сума	
Змістовий модуль 1					Контроль ЗМ1	Змістовий модуль 2							Контроль ЗМ2
T1	T2	T3	T4	T5		T6	T7	T8	T9				
4	4	4	4	4	10	5	5	5	5	10	60	40	100

17.Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Методичні матеріали комп'ютерних презентацій лекцій.
3. Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю.
4. Тестові завдання.
5. Білети до контролю змістового модулю 1 та змістового модулю 2.
6. Білети до підсумкового модульного контролю.

18.Рекомендована література

Основна

1. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А.С. Немченко. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2015. – 360 с. – (Національний підручник).
2. Основи організації діяльності аптек у питаннях та відповідях: Навч. посібник / Під заг. ред. А.С. Немченко. – Х.: НФаУ, 2015. - 73 с.
3. Основы организации и экономики фармации в вопросах и ответах: Уч. пособ. для иностр. студ. фарм. вузов в 2-х ч. / Под общ. ред. А.С. Немченко. – Х.: НФаУ, 2014.

Допоміжна

1. Перелік закладів охорони здоров'я : Наказ МОЗ України №385 від 28.10.2002 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02>
2. Перелік провізорських посад у закладах охорони здоров'я : Наказ МОЗ України №385 від 28.10.2002 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0894-02>
3. Наказ МОЗ України №275 «Інструкція із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» від 15.05.2006 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06>
4. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.05 р. „Правила виписування рецептів та вимог-замовлень на ЛЗ і виробу медичного призначення”.[Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050719_360.html
5. Наказ МОЗ України №44 “Про організацію зберігання в аптечних установах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення” від 16.03.1993 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/91510>

19. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Сайт кафедри ОЕФ: Режим доступу: <http://economica.nuph.edu.ua> .
2. Наукова бібліотека НФаУ: Режим доступу: <http://dspace.ukrfa.kharkov.ua>; <http://lib.nuph.edu.ua>.